



**ТОШКЕНТ ДАВЛАТ
ИҚТИСОДИЁТ
УНИВЕРСИТЕТИ**



**ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
ФАНЛАР
АКАДЕМИЯСИ**



**ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
ДАВЛАТ БОЖХОНА
ҚЎМИТАСИ
БОЖХОНА
ИНСТИТУТИ**

**“ЎЗБЕКИСТОН ИҚТИСОДИЁТИНИНГ
ИННОВАЦИОН РИВОЖЛАНИШИ ДОИРАСИДА
ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТНИ ДАВЛАТ
ТОМОНИДАН ТАРТИБГА СОЛИШНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ”**

**мавзусида республика илмий-амалий анжумани материаллари
тўплами**

Сборник материалов научно-практической конференции на тему

**“АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ
ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ
ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
В КОНТЕКСТЕ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ
ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА”**

Тошкент шаҳри, 2019 йил, 24 апрель

*Н.С. Исмаилова, Жаҳон иқтисодиёти
кафедраси мудири, доц.,
О.Ш. Тиловов, Магистратура бўлими,
МХИ-01 гуруҳи талабаси,
ТДИУ*

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ТАШҚИ САВДО ВА БОЖХОНА СОҲАЛАРИНИ УЙҒУН БОШҚАРИШНИНГ ТАШКИЛИЙ-ИҚТИСОДИЙ МЕХАНИЗМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ

Бугунги кунда жаҳон иқтисодиётида ташқи савдо ва божхона хизмати дунё хўжалиги тараққиётининг таркибий қисми сифатида муҳим ўрин тутмоқда. Жамият эволюцион ривожланиши жараёнида энг содда кўринишдан бошлаб шаклланган мазкур соҳа иқтисодиёт тармоқларининг энг муҳим бўғини сифатида ишлаб чиқарувчи кучлар ва халқаро муносабатларни мустаҳкамлашда долзарб аҳамият касб этади. Шу ўринда ташқи савдо ва божхона соҳаларини уйғун бошқаришнинг ташкилий иқтисодий механизмларини такомиллаштириб борилиши муҳим аҳамиятга эга.

Мустақиллик йилларида давлатимиз томонидан мустақил ташқи иқтисодий сиёсатнинг амалга оширилиши ташқи савдо ва божхона хизмати соҳаларини сифат жиҳатдан қайта қуришда тарихий воқеа бўлди. Шу йиллар ичида мамлакатимиз ташқи савдоси ва божхона хизматини шакллантириш ҳамда ривожлантиришда сифат ўзгаришлари амалга оширилиб, салмоқли натижаларга эришилди. Жаҳон миқёсида савдо-сотиқ ишларининг ўсиш суръати сезиларли даражада сустрлашган, экспорт қилинадиган энг муҳим товарларга нисбатан ташқи талабнинг камайиши ва нархларнинг пасайишига қарамасдан, биз ташқи савдо айланмасида ижобий сальдога эришдик. Бу эса давлатимизнинг олтин-валюта захирасини ошириш имконини берди.

Дунё бўйлаб молиявий-иқтисодий инқироз ва глобаллашув жараёни чуқурлашиб бораётган бир пайтда ташқи савдо ва божхона соҳаларини уйғун бошқаришнинг ташкилий-иқтисодий механизмларини такомиллаштириш илмий-амалий жиҳатдан муҳим аҳамиятга эга. Шу нуқтаи назардан, замонавий шарт-шароитлардан келиб чиққан ҳолда ташқи савдо ва божхона фаолиятини тартибга солишнинг иқтисодий табиатини очиб бериш, тегишли хулосаларни асослаш, ривожланиш тенденцияларини баҳолаш, илмий-услубий тавсияларни ишлаб чиқиш, ташқи савдо ва божхона хизмати

бошқарувининг бугунги ушбу соҳалар ривожланиш даражасини баҳолаш, иқтисодий хавфсизликка ёндашув негизида уйғун бошқарувининг услубий асосларини такомиллаштириш, ташқи савдони божхона механизми асосида стратегик бошқаришнинг долзарб вазифаларидан ҳисобланади.

Жамият тараққиётининг ҳар бир формацияси, айниқса, бозор иқтисодиёти шароитида ташқи савдо ва божхона фаолиятини у ёки бу кўринишда самарали ташкил этишда давлат муҳим ўрин тутди.

Мамлакатимизда божхона хизматини ташкил этиш ва уни самарали ривожлантириш жараёни таҳлили асосида соҳа бошқаруви ва божхона хизматининг бугунги ривожланиш ҳолатидан келиб чиқиб, шунини ишонч билан айтиш мумкинки: жаҳон стандартларига мувофиқ ташкил этилиб, тегишли меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар халқаро талаблар асосида ишлаб чиқилган ва самарали амалиётга жорий этилган; юқори малакали кадрлар билан таъминланган; божхона хизматининг юқори даражадаги моддий-техника базаси яратилган; ташқи иқтисодий фаолиятни самарали ташкил этиш, товарлар экспорти ва импортини амалга ошириш, мамлакатимиз иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш борасида муайян натижалар қўлга киритилди.

Инновацион бошқарув негизида божхона ва ташқи савдо соҳаларида давлат бошқарув органларининг янада самарали ҳамкорлигини такомиллаштириш, ташқи иқтисодий фаолият соҳасида иқтисодий-ҳуқуқий саводхонликни ҳамда фаолият самарадорлигини ошириш мақсадида жисмоний шахслар учун доимий фаолият кўрсатувчи қисқа муддатли ўқув курсларини ташкил этиш, декларантлар фаолияти самарадорлигини мақсадли бошқариш бўйича бошқарув функцияларидан мақсадли фойдаланишни янада такомиллаштириш мақсадга мувофиқдир.

*Ф.Дж. Набиева, аспирант
ПИТУТ (Таджикистан)*

ТЕОРЕТИКО-КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ РЕГИОНАЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА

Социально-экономическое развитие региона и страны в целом определяется многими факторами. Однако в условиях современности, определяющим является человеческий капитал.